

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11C/244/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116225283
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2018:8116225283.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: I. H., F.. XX.X.XXXX, T. Š. XXX, zastúpená: JUDr. Milan Szöllösy, advokát, so sídlom Košice, Mlynská 28, p r o t i žalovanému: Allianz - Slovenská poisťovňa, a.s., so sídlom Dostojevského rad 4, Bratislava, IČO: 00151700, o náhradu škody z ublíženia na zdraví a prísl., takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 10.596 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a.

Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 7.2.2016 sa domáhala náhrady škody z ublíženia na zdraví predstavujúcu náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia za psychické následky a poruchy sexuálnej funkcie, ktoré nastali v dôsledku dopravnej nehody zo dňa XX.X.XXXX, ktorú zavinil vodič traktora M. F.. Jeho prevádzkovateľ mal uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla so žalovaným. Nárok preukázala lekárske posudkom MUDr. C. B., ktorá ohodnotila položku 255 a 323a spolu 3700 bodmi pri hodnote 17,66 Eur/1 bod, náhrada činí 65.342 Eur. Uvedený nárok uplatnila u žalovaného listom z 2.8.2016, ktorý však žalovaný odmietol 9.8.2016. Žiadala preto priznať aj úroky z omeškania zo žalovanej sumy 65.342 Eur vo výške 5% ročne od 10.8.2016 do zaplatenia. Žalobkyňa uplatnila aj nárok na 50% zvýšenie náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia vzhľadom na to, aké vážne následky úraz zanechal, žalobkyňa sa stala invalidnou s mierou poklesu vykonávať zárobkovú činnosť 75%, navyše úraz utrpela v produktívnom veku XX rokov. Pred úrazom bývala J. I. S., po úraze je F., H., F. I. H.. Nie je Q., F. J. D. J. F. H., má problémy s P. H.. Žiadala preto priznať aj sumu 32.671 Eur.

2. Žalovaný síce uznal, že za škodu spôsobenú žalobkyni zodpovedá jeho poistený, napriek tomu vo vyjadrení k žalobe uviedol, že s ňou nesúhlasí, keďže žalobkyňa uplatnenú škodu hodnoverne nepreukázala. Spochybnil predložený lekárske posudok C.. B., ktorá v ňom uviedla ako začiatok liečenia žalobkyne 11.3.2016, hoci k nehode došlo XX.X.XXXX, preto nie je preukázané, že trvalé následky ustálené lekárske posudkom sú v príčinnej súvislosti so spomínanou nehodou. Navyše pokiaľ sa žalobkyňa začala liečiť 11.3.2016, potom je lekárske posudok vystavený v rozpore s § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z., v zmysle ktorého posudok sa vydáva až keď je zdravotný stav poškodeného ustálený. Napokon E.. B. nie je lekárom, ktorý naposledy liečil žalobkyňu v súvislosti s poškodením na zdraví, čo vyplýva z § 7 ods. 1 citovaného zákona. Poukázal tiež na to, že za položku 323a bola už žalobkyni vyplatená náhrada dňa 29.9.2015 za 600 bodov vo výške 10.296 Eur a to v rámci

celkového plnenia vo výške 26.598 Eur. Keďže žalobkyňa nepreukázala uplatnený nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia, potom jej neprislúcha ani nárok na jeho zvýšenie. Žalovaný napokon nesúhlasil ani s úrokmi z omeškania a poukázal na osobitný právny predpis - § 11 ods. 6, 7, 8 zákona č. 381/2001 Z.z. a tiež § 797 ods. 3 a § 799 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže žalobkyňa nedoručila relevantné dôkazy, na základe ktorých by bolo možné posúdiť správnosť ňou predloženého hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia.

3. Žalobkyňa vo svojej replike na vyjadrenie žalovaného na žalobe zotrvala a nesúhlasila s argumentáciou žalovaného. Mala za to, že boli dodržané náležitosti lekárskeho posudku E.. B. v zmysle §§ 7, 8, 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. Nesúhlasila s duplicitou uplatneného nároku a poukázala na § 4 ods. 4 citovaného zákona, podľa ktorého ak sa už poškodenému poskytla náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia a vzniklo také zhoršenie následkov, ktorých vývoj sa pri pôvodnom hodnotení nepredpokladal, poškodený má nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia. Potvrdila, že žalovaný jej poskytol plnenie dňa 29.9.2015, ale za somatické zdravotné ťažkosti v zmysle lekárskeho posudku E.. J., ktorý nezohľadňoval H. a J. problémy žalobkyne, ktoré sa vyvíjali postupne. Navyše položka 323a v lekárskom posudku MUDr. B. bola použitá per analogiam v zmysle § 4 ods. 3 zákona č. 437/2004 Z.z.

4. Žalovaný v duplike na repliku žalobkyne zotrval na písomnom vyjadrení k žalobe a na podporu svojho stanoviska doložil znalecký posudok č. 342/16 znaleckej organizácie forensic.sk, ktorý bol vypracovaný v spore 9C/513/2015 ku dňu 29.12.2016 na požiadanie súdu a ním bol vypracovaný posudok o sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne v dôsledku nehody z XX.X.XXXX. Oceňované boli v ňom tak somatické ako aj psychické následky. Psychiatricky bola žalobkyňa vyšetovaná znalcom znaleckej organizácie MUDr. J. P., ktorý je zapísaný ako znalec pre odvetvie psychiatria a sexuológia. Znalec pritom nezistil trvalé následky uvedené v lekárskom posudku MUDr. B..

5. Súd vykonal dokazovanie písomnými vyjadreniami strán, výsluchom žalobkyne, znalca MUDr. J. P., svedkýň P. G. I. I. C., uznesením Okresnej prokuratúry Prešov 1Pv 93/14-7707/14 zo dňa 10.9.2014, lekárskeho posudkom o sťažení spoločenského uplatnenia MUDr. C. B., uplatnením nároku na náhradu škody zo dňa 2.8.2016, stanoviskom žalovaného na uplatnený nárok zo dňa 9.8.2016, správou o psychologickom vyšetrení žalobkyne zo dňa 20.10.2014, rozhodnutím Sociálnej poisťovne Bratislava o invalidnom dôchodku žalobkyne, odborným posudkom o invalidite zo dňa 30.1.2015, znaleckým posudkom forensic.sk č. 342/2016 a jeho dodatkom, spisom tohto súdu 9C/513/2015, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

6. Dňa XX.X.XXXX došlo k dopravnej nehode, ktorú zavinil vodič M. F., ktorý na ceste pri otáčaní sa s traktorom, ktorý riadil, vošiel do jazdnej dráhy osobného motorového vozidla, s ktorým sa zrazil a následne toto motorové vozidlo narazilo do konštrukcie zastávky MHD, kde sa nachádzala žalobkyňa. Tá v dôsledku zrážky utrpela E. W. I. Q. H. E. J. P. R. H. Č. I. J. Z., Ú. H. P. R. H. J. Z. I. Z. J. W., Q. W. H. A. P., Q. W. H. J. H. Č. C., W. P. R. H. J. J. J. H. Ú., Q.Š. W. H. S. J., P. H., R. R. H. Z. J. Q. I. E. Q. S. Z. J. Q., Q. S. H. K., W. X. I. X. S. R. J. W. C. L. H. C., W. U. Š., H., C. I. D. H. S. J. H. R. C. H. H. C., H. I. Z. J., Q. P. W. Q. H. U. J. J. H. Ú. C. E. P. J. W. Z. P. R. I. H. H. R., W. Z. P. B. R. X. U. J., W. H. H. R. X. I. XX. U. J., Z. H. L. U. Z. Q. XX. U. J., W. H. J. P. Z. P. R. T. J. J. J. P., W. Z. S. L. A. P., Q. W. S. H. H., E. H. Q. W. S. Z. H., S. S. H. L. F., Q. W. H. J., Q. W. H. H. I. Ú. Š. J. R..

7. Voči M. F. bolo vedené trestné stíhanie pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona, to však bolo podmienene zastavené podľa § 216 ods. 1 Trestného zákona uznesením Okresnej prokuratúry Prešov 1Pv 93/14/77707-14 zo dňa 10.9.2014.

8. Prevádzkovateľ motorového vozidla, ktorým škoda bola spôsobená, mal v čase nehody uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel so žalovaným.

9. Lekárskym posudkom MUDr. D. J. bolo sťaženie spoločenského uplatnenia žalobkyne v dôsledku spomínanej dopravnej nehody vyčíslené na 7.380 bodov. Žalobkyňa si na základe tohto lekárskeho posudku uplatnila voči žalovanému nárok na náhradu škody vo výške 88.031 Eur a tiež náhradu za zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia vo výške 63.320,50 Eur v konaní vedenom na tomto súde pod sp. zn. 9C/513/2015, pričom sa jednalo len o somatické následky.

10. Na základe žiadosti súdu bol v spore 9C/513/2015 vypracovaný znalecký posudok č. 342/16 znaleckou organizáciou forensic.sk. Úlohou znaleckej organizácie bolo okrem iného vypracovať posudok o sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne pri dopravnej nehode z XX.X.XXXX. Zo znaleckého posudku vyplýva, že žalobkyňa bola v dôsledku dopravnej nehody dlhšiu dobu hospitalizovaná a to od 21.2.2014 do 31.3.2014 na oddelení úrazovej chirurgie FNŠP Prešov, opakovane na tomto oddelení bola od 4.8.2014 do 15.8.2014, potom od 25.8.2014 do 3.9.2014 vo VN Oáza Prešov, od 3.2.2015 do 3.3.2015 absolvovala kúpeľnú liečbu v SLK Turčianske Teplice a podrobila sa opakovane viacerým vyšetreniam na očné a neurologickom oddelení a napokon dňa 20.10.2014 absolvovala aj psychologické vyšetrenie u PhDr. I. P.. Psychologička pritom dospela k záveru, že aktuálne výsledky kognitívnych výkonových skúšok zodpovedajú veku primeranej norme. Zistené bolo u žalobkyne depresívne ladenie a náladová instabilita.

11. U žalobkyne bolo vykonané znaleckou organizáciou traumatologické vyšetrenie dňa 4.10.2016 a v ten istý deň aj psychiatrické vyšetrenie znalcom MUDr. J. P.. Žalobkyňa u tohto znalca sa vyjadrovala aj k svojmu sexuálnemu životu po nehode, ktorý sa zmenil v tom, že s manželom H. A. P. H. F. S. Z. E., uviedla však, že T. H. J. F. a niekedy sex aj sama iniciuje. Uviedla tiež, že predtým bola vitálna, sebastačná, akčná, to jej teraz chýba. Má problém s P. H.. Depresie nemá, je skôr veselej povahy, aj keď ju dokáže hocičo rozplakať. Zmeny nálad nemá. Nemala potrebu po nehode vyhľadať psychológa, psychologičku navštívila len raz kvôli posudkovej lekárke. Povahovo sa nezmenila, viac vecí zľahčuje. Necíti sa duševne chorá.

12. Znalec po vyšetrení zistil u žalobkyne príznaky diskkrétnej poúrazovej kognitívnej poruchy so J. H. Q., Z.Í. Q. H., P. H., C. E. R. I. H. (F.) W. O., H. S. Č., W. K., E. I. H. W.Š. B.. Osobnosť žalobkyne bola H. H. C., I., R., L., P., I. T. Z. W. J. R. W. Ž. Š. I. W., J. R. F. W., J. P. T. I. C..

13. Znalec zisťoval heteroanamnestické údaje aj od brata žalobkyne D. J. a ten uviedol, že pokiaľ ide o psychiku žalobkyne po úraze, znáša to úžasne, snaží sa to brať z tej lepšej strany, však mohlo byť aj horšie. Nemyslí si, že by sa vnútorne zožierala. Kvôli tomu nebýva smutná, neplače. Povahovo sa mu nezdá byť zmenená, nie je podráždená, ani hádavá, niekedy ju bolí hlava. Pokiaľ ide o pamäť, sem tam jej niečo vypadne.

14. Znalecká organizácia vyčíslila celkové sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne 3.555 bodmi a to predovšetkým za somatické následky a psychický následok bol zohľadnený len v jednej položke č. 253, čo sú vážne mozgové a duševné poruchy pri ťažkom poranení hlavy. Náhrada za túto položku bola určená 400 bodmi, znalecká organizácia však ju zvýšila o 50% s poukazom na § 10 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. a to vzhľadom na vek žalobkyne v čase úrazu a rozsah sťaženia spoločenského uplatnenia, takže táto položka predstavovala po navýšení 600 bodov. Voči tejto časti znaleckého posudku žalovaný nemal pripomienky, čo uviedla jeho zástupkyňa na pojednávaní 11.4.2018.

15. K žalobe o náhradu škody za psychické následky žalobkyňa pripojila lekárske posudky MUDr. C. B. - psychiatra a sexuológa, ktorý je z 11.3.2016. V ňom sa uvádza ako začiatok liečenia ten istý dátum, teda 11.3.2016 s tým, že liečba trvá. Lekárka ohodnotila sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne v dôsledku predmetnej nehody až 3.700 bodmi za dve diagnózy: položku 255 - vážne duševné poruchy vzniknuté pôsobením otrasných zážitkov alebo iných nepriaznivých psychologických činiteľov a tiesnivých situácií a položku 323a - porušenie súvislosti panvového prstenca s poruchou statiky chrbtice a funkcie dolných končatín, ktorú však použila per analogiam, pretože ide o poruchu sexuálnej funkcie, ktorá samostatnou položkou v prílohe k zákonu 437/2004 Z.z. uvedená nie je. Položku 255 pritom ohodnotila 1.000 bodmi a položku 323a 850 bodmi a tieto body navýšila o 100%, čo odôvodnila obmedzením alebo stratou možnosti poškodenej uplatniť sa v živote a spoločnosti, ktorú mala vo veku, v ktorom došlo k ublíženiu na zdraví.

16. Žalobkyňa listom z 2.8.2016 uplatnila u žalovaného nárok na náhradu škody za sťažení spoločenského uplatnenia podľa pripojeného lekárskeho posudku MUDr. B. vo výške 98.013 Eur. List bol žalovanému doručený 5.8.2016.

17. Žalovaný hneď 9.8.2016 reagoval písomne a oznámil žalobkyne, že mimosúdne vysporiadanie nároku je ukončené. Žalobkyňa si totiž už skôr uplatnila u žalovaného nárok na náhradu za sťažení spoločenského uplatnenia podľa lekárskeho posudku MUDr. J., na základe ktorého žalovaný poskytol

jej čiastočné plnenie a so zvyškom nároku sa žalobkyňa obrátila na súd, kde sa konanie vedie pod sp.zn. 9C/513/2015, pričom o nároku rozhoduje súd na základe znaleckého dokazovania.

18. V spore 9C/513/2015 bol vypracovaný aj doplnok k znaleckému posudku, ten sa týkal predovšetkým somatických následkov. V tomto doplnku sa však uvádza dátum, kedy už bolo možné vypracovať bodové ohodnotenie sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne a to rok po ukončení jej liečenia, t.j. 10.6.2016.

19. Rozhodnutím Sociálnej poisťovne z 24.2.2015 bol žalobkyni priznaný od 27.1.2015 invalidný dôchodok vo výške 281,60 Eur mesačne. Invalidita jej bola priznaná na základe odborného posudku o invalidite spracovanom posudkovým lekárom sociálnej poisťovne, ktorým bola miera poklesu schopnosti žalobkyne vykonávať zárobkovú činnosť určená na 75%. Ako vyplýva z posudku, zdravotné postihnutie žalobkyne nastalo po úraze, ide o stav po úraze H., W. P. I. J., T. H. H. J. Q. C.E. F., J. W. H. I. J. I..

20. Žalobkyňa na pojednávaní ohľadom svojich psychických následkov po dopravnej nehode uviedla, že má pocit akoby bola stále v strese, je vznetlivá a plačlivá, hneď sa rozľúťosť. Mrzí ju, že nie je taká sebestačná ako predtým, navyše pri prácach v domácnosti sa hneď unaví, máva migrény, kvôli ktorým je liečená na neurológii. Má problémy s P. H. a musí si zapisovať, čo má kúpiť alebo kedy má ísť k lekárovi. K sexuálnemu životu uviedla, že teraz už F. Q. B. F. J. I. H. F., H. R. J. E. S. H., Q. A. P..

21. Vzhľadom na to, že žalobkyňa pred znalcom MUDr. P. uvádzala niečo iné, konkrétne: „I. Q. J. Q. (J.) F., D. J. F. O.. F. E. H., Ž. J. D. E. B. F. J., F. E.“, súd ju vyzval na vysvetlenie týchto nezrovnalostí, na čo reagovala tak, že pravdou je to, čo vypovedala na pojednávaní. Podobne na pojednávaní uviedla, že v minulosti bola veselá, bezstarostná, po úraze už taká nie je a hneď ju všetko rozľúťosť. Pred znalcom však tvrdila, že je skôr veselá povaha, depresie nemá, je skôr optimistická, nemá zmeny nálad, teraz ju však viac niečo rozplače, nejaký článok alebo film.

22. Na otázku súdu, aby žalobkyňa preukázala nejaký výnimočný dôvod, ktorý by odôvodňoval navýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia v dôsledku psychických následkov po nehode o 50% žalobkyňa neodpovedala. Na dotaz súdu ohľadom vysvetlenia zhoršenia kvality jej života v dôsledku ňou popísaných psychických následkov žalobkyňa uviedla, že nie je sebestačná, chýba jej, že nie je medzi ľuďmi, nie je však obmedzovaná pri bežných hygienických úkonoch. Pracovala ako robotníčka, má ukončené stredoškolské vzdelanie bez maturity a nemala ambíciu pokračovať vo vzdelávaní.

23. Žalobkyňa navrhla vypočuť ako svedkyne svoje sestry. P. G. uviedla, že žalobkyňa má traumu zo straty jej sebestačnosti. Nevie sa uvoľniť, zabaviť sa ako pred nehodou, chodí aj menej do spoločnosti a radšej je doma. Zmenila sa jej povaha, je vážnejšia, úzkostlivejšia a plačlivejšia. Smutná je aj z toho, že nemôže mať už deti. K jej sexuálnemu životu vedela len to, že nie je taký ako pred úrazom, nič konkrétnejšie uviesť nevedela. Podobne vypovedala aj I. C., ďalšia sestra žalobkyne.

24. Vypočutý bol aj znalec MUDr. J. P., ktorý vypracoval psychiatrickú časť znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic.sk v spore 9C/513/2015 a ktorý je zapísaný v zozname znalcov aj ako fyzická osoba pre odvetvie psychiatrie a sexuológie. Ten zotrval na posudku, ktorý spracoval, vrátane ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia žalobkyne za položku 253, ktorú ohodnotil 600 bodmi. Uviedol, že lekárske posudok MUDr. B. je nepreskúmateľný, pretože obsahuje len diagnózy a počet bodov bez nejakej lekárskej správy. Poukázal na to, že MUDr. B. vyšetrila žalobkyňu v marci 2016, on ju vyšetroval neskôr a pri jeho vyšetrení nezistil u žalobkyne následky podľa položky 255 a ani odškodniteľný následok sexuálnych problémov ako dôsledok dopravnej nehody.

25. Znalec vysvetlil rozdiel medzi položkou 253 a 255, ktorý spočíva predovšetkým v tom, že pri položke 253 vážne C. H. J. J. H. E., Č. J. Z. K. H. M., F. H., H., S. E., H., J. I. H.. Pri položke 255 sa vyžaduje nejaká posttraumatická stresová porucha, depresívna porucha alebo úzkostná porucha, ktorá je v príčinnej súvislosti s poškodením zdravia, ktoré sa odškodňuje. Znalec však takého príznaku u žalobkyne nezistil. Zistil u nej miernu kognitívnu poruchu, čo znamená L. H. Z. I. Z. S. J., P. L. W. H., L. J. E. I. H. H. I. W. H. K., Q. Č.O. E..

26. Znalec sa vyjadril aj k tomu, že ak by obmedzenie žalobkyne v jej J. Ž. E. J. A. R. Q., Ž. J. H. R.R. A. P. H., táto skutočnosť sama nie je relevantná pri odškodňovaní následkov úrazu, potrebné je skúmať, či nedochádza v dôsledku toho k partnerskému nesúladu, čo však vyšetrením nezistil.

27. Na otázku aké nepriaznivé následky má poškodenie duševného zdravia pre bežný život žalobkyne znalec odpovedal, že pokiaľ ide o pracovný, športový život žalobkyne a jej záľuby, psychické následky ich neovplyvňujú, len telesné. Psychické následky majú vplyv len na bežný osobný a spoločenský život žalobkyne, ktoré súvisia s oslabením jej psychických funkcií, o ktorých sa zmienil v úvodnej časti výpovede.

28. Súd vo veci 9C/513/2015 rozhodol dňa 31.5.2018, zápisnica z pojednávania v čase pojednávania v tomto spore ešte nebola opísaná, ale podľa zhodného vyjadrenia strán súd nepriznal žalobkyni náhradu za psychický následok predstavujúci položku 253 podľa znaleckého posudku forensic.sk.

29. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

30. Podľa § 420 ods. 3 Občianskeho zákonníka zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

31. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

32. Podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

33. Podľa § 444 Občianskeho zákonníka pri škode na zdraví sa jednorazove odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

34. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

35. Podľa § 4 ods. 2 písm. a / citovaného zákona poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

36. Podľa § 11 ods. 6 citovaného zákona poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu začať prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti

a) skončiť prešetrovanie potrebné na zistenie rozsahu jeho povinnosti poskytnúť poistné plnenie a oznámiť poškodenému výšku poistného plnenia, ak bol rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a nárok na náhradu škody preukázaný,

b) poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov, pre ktoré odmietol poskytnúť alebo pre ktoré znížil poistné plnenie alebo poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie k tým uplatneným nárokom na náhradu škody, v ktorých nebol v ustanovenej lehote preukázaný rozsah povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie a výška poistného plnenia; písomné vysvetlenie sa považuje za doručené dňom, keď ho poškodený prevzal, odmietol prevziať, alebo dňom, keď ho pošta vrátila ako nedoručené.

37. Podľa § 11 ods. 8 citovaného zákona ak poisťovateľ nespĺní povinnosť podľa odseku 6, je povinný zaplatiť poškodenému úroky z omeškania podľa osobitného predpisu.

38. Podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

39. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 437/2004 Z.z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia sťaženie spoločenského uplatnenia je stav v súvislosti s poškodením na zdraví, ktoré má

preukázateľne nepriaznivé následky pre životné úkony poškodeného, na uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo na plnenie jeho spoločenských úloh (ďalej len „následok“).

40. Podľa § 4 ods. 1 citovaného zákona náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje jednorázovo; musí byť primeraná povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti.

41. Podľa § 4 ods. 2 citovaného zákona náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20140801>>). Sadzby bodového hodnotenia za sťaženie spoločenského uplatnenia sú ustanovené v prílohe č. 1 v II. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20140801>> a IV. časti <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20140801>>.

42. Podľa § 4 ods. 3 citovaného zákona ak niektoré poškodenie na zdraví nie je uvedené v sadzbách podľa odseku 2, použije sa sadzba za iné poškodenie na zdraví, s ktorým ho možno z hľadiska sťaženia spoločenského uplatnenia najlepšie porovnať.

43. Podľa § 5 ods. 2 citovaného zákona výška náhrady za bolesť a výška náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia sa určuje sumou 2 % z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky zistenej Štatistickým úradom Slovenskej republiky za kalendárny rok predchádzajúci roku, v ktorom vznikol nárok na náhradu podľa odseku 1, za jeden bod a výsledná suma sa zaokrúhli na najbližšie celé euro smerom nahor.

44. Podľa § 5 ods. 4 citovaného zákona Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky ustanoví výšku náhrady za bolesť a výšku náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia určenú podľa odseku 2 opatrením vyhláseným v Zbierke zákonov Slovenskej republiky uverejnením oznámenia o jeho vydaní najneskôr do 31. mája príslušného kalendárneho roka.

45. Podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona lekárske posudky spracúva posudzujúci lekár a vydáva zdravotnícke zariadenie, ktorého posudzujúci lekár vypracoval lekárske posudky. Ak je posudzujúcim lekárom lekár zariadenia ústavnej zdravotnej starostlivosti, lekárske posudky posudzuje primár príslušného oddelenia alebo prednosta príslušnej kliniky zdravotníckeho zariadenia alebo jeho zástupca, ak rozsah následkov presahuje 200 bodov.

46. Podľa § 7 ods. 3 citovaného zákona o vydaní lekárskeho posudku (odsek 1) môže požiadať poškodený.

47. Podľa § 7 ods. 6 citovaného zákona ak vzniknú dôvodné pochybnosti o správnom hodnotení bolestného alebo o správnom hodnotení sťaženia spoločenského uplatnenia v lekárskom posudku, môžu osoby uvedené v odsekoch 3 a 4 požiadať o vydanie znaleckého posudku podľa osobitného predpisu.

48. Podľa § 10 ods. 1 citovaného zákona posudzujúci lekár hodnotí sťaženie spoločenského uplatnenia podľa sadzieb ustanovených v prílohe č. 1 v II. <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20140801>> a IV. časti <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/437/20140801>>. Pri určovaní bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia sa hodnotí závažnosť poškodenia na zdraví a predpokladaný vývoj následkov.

49. Podľa § 10 ods. 4 citovaného zákona bodové hodnotenie za sťaženie spoločenského uplatnenia môže posudzujúci lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok vzhľadom na obmedzenie alebo stratu možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti, ktorú mal vo veku, v ktorom utrpel poškodenie na zdraví. V prípadoch ustanovených v odseku 3 posudzujúci lekár prihliada aj na stanovisko poškodeného k odporúčanému zákroku.

50. Podľa § 8 ods. 1 citovaného zákona lekárske posudky obsahujú okrem iného aj hodnotenie v bodoch a zdôvodnenie (písm. f/).

51. Podľa § 8 ods. 4 zákona č. 437/2004 Z.z. lekársky posudok sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví.

52. Podľa opatrenia Ministerstva zdravotníctva SR č. S02491-OL-2016 bola pre rok 2016 určená hodnota jedného bodu 17,66 Eur.

53. V tomto spore základ nároku žalobkyne voči žalovanému spochybnený nebol. Nepochybne bolo preukázané, že vinnikom dopravnej nehody zo dňa 27.1.2014, pri ktorej žalobkyňa utrpela zranenia, bol vodič traktora, ktorý bol poistený povinným zmluvným poistením u žalovaného a tým je daná aj jeho pasívna legitímácia v tomto spore.

54. Sťaženie spoločenského uplatnenia sa chápe ako strata alebo obmedzenie doterajších schopností poškodeného na uplatnenie sa v živote a v spoločnosti. Odškodnenie sťaženia spoločenského uplatnenia má napraviť následky škody na zdraví, ktoré majú trvalý charakter a preukázateľne nepriaznivý vplyv na poškodeného, na uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb vrátane výkonu doterajšieho povolania a to vzhľadom na vek poškodeného. Toto odškodnenie musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju. Náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia je náhradou tzv. nemajetkovej ujmy a má slúžiť tomu, aby si poškodený mohol obstaráť náhradné pôžitky na vyrovnanie prežitých a prežívaných utrpení, strastí a kompenzovanie životných obmedzení vyvolaných úrazom.

55. Nová procesná úprava v Civilnom sporovom poriadku spočíva výlučne na prejednacom princípe, princípe kontradiktórnosti a koncentračnej zásade. Dôkazná iniciatíva sa tak presúva na procesné strany a súd ani nemôže vykonať ďalšie dôkazy nenavrhnuté stranou, pokiaľ sa nejedná o prípady uvedené v § 185 ods. 2, 3 CSP alebo pokiaľ nejde o osobitný druh sporu s ochranou slabšej strany, ktoré sú vymenované v druhej hlave CSP, čo však nie je tento prípad.

56. V danom prípade žalobkyňa síce predložila spolu so žalobou lekársky posudok psychiatra a sexuológa MUDr. B., ktorý je však pre súd neakceptovateľný z formálnych, ale aj obsahových dôvodov. Lekárka stanovila bodové ohodnotenie pri hornej hranici bodového rozpätia, ktoré je uvedené v prílohe č. 1 zákona č. 437/2004 Z.z. Pri položke 255 je stanovené rozpätie 260 - 1300 bodov, lekárka určila 1000 bodov. Pri položke 323a je určených 300 - 850 bodov, lekárka určila najvyšší možný počet bodov. Zároveň využila aj možnosť upravenú v § 10 ods. 4 citovaného zákona a maximálne navýšila stanovený počet bodov o 100%.

57. Súd však v prípade žalobkyne nemal za preukázané sexuálne problémy žalobkyne v dôsledku dopravnej nehody. ňou navrhnuté svedkyne sa k tejto otázke nevedeli vyjadriť, resp. jedna svedkyňa uviedla, že z rozprávania žalobkyne vie, že to v jej sexuálnom živote nie je také ako predtým, čo však pre súd nemá žiadnu výpovednú hodnotu. Ostala teda len výpoveď žalobkyne na pojednávaní, ktorá však bola do určitej miery v rozpore s tým, čo žalobkyňa uviedla znalcovi psychiatri pri vyšetrení. Zhoda vo vyjadreniach žalobkyne bola len v tom, že po nehode využívajú len klasickú polohu pri sexe, čo však súd nepovažuje za tak nepriaznivý následok na uspokojovanie životných potrieb žalobkyne, že by odôvodňoval nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia.

58. Položka 255 predstavuje vážne duševné poruchy. Aj keď súd rozhodne nemá záujem bagatelizovať psychické následky úrazu žalobkyne, vychádzajúc z princípu proporcionality v porovnaní s inými prejavmi psychických chorôb, ktoré nastali u iných poškodených ako dôsledok úrazu a ktoré si vyžiadali aj psychiatrickú liečbu na rozdiel od žalobkyne, súd sa nedomnieva, že ohodnotenie týchto následkov pri hornej hranici bodového rozpätia je adekvátne.

59. Lekársky posudok MUDr. B. má však aj formálne nedostatky, pre ktoré ho súd nemôže akceptovať. Predovšetkým podľa § 8 ods. 1 písm. f/ zákona č. 437/2004 Z.z. totiž nestačí uviesť len počet bodov, ale aj zdôvodnenie počtu. Znamená to, že ak príloha zákona obsahuje pri položke rozpätie bodov, v lekárskom posudku sa musí zdôvodniť stanovený počet bodov. MUDr. B. však v ňom zdôvodnila len 100% navýšenie a teda nezdôvodnila stanovenie, či už maximálneho počtu bodov (u položky 323a) alebo blízko pri maximálnej hranici (pri položke 255). Navyše lekársky posudok možno podať, len ak je zdravotný stav poškodeného ustálený (§ 8 ods. 4 citovaného zákona). MUDr. B. však v posudku uviedla,

že liečba žalobkyne stále trvá. V takomto prípade nebola oprávnená lekársky posudok vypracovať. Napokon aj z dodatku znaleckého posudku organizácie forensic.sk vyplýva, že zdravotný stav žalobkyne bol ustálený až 10.6.2016, teda v čase vypracovania lekárskeho posudku MUDr. Caisovej ešte zdravotný stav ustálený nebol. MUDr. B. nesprávne uviedla v posudku, že liečba žalobkyne stále trvá, pretože ťažko možno hovoriť o liečbe, keď sama žalobkyňa uviedla, že na psychické následky sa neliečila a nelieči. Psychológa navštívila len raz a aj to z dôvodu, že to vyžadoval posudkový lekár sociálnej poisťovne pre účely posúdenia jej invalidity. Aj táto skutočnosť svedčí o tom, že stanovenie bodového ohodnotenia duševných porúch žalobkyne pri hornej hranici bodového rozpätia nie je správne.

60. Súd preto vychádzal pri ustálení psychických následkov úrazu žalobkyne z už spomínaného znaleckého posudku znaleckej organizácie forensic.sk a výsluchu znalca psychiatra MUDr. J. P., ktorý príslušnú časť znaleckého posudku spracoval po vyšetrení žalobkyne.

61. Súd považuje za irelevantné ako je označená uplatnená položka náhrady (255 a 253), obe totiž predstavujú vážne duševné poruchy. Preto aj keď žalobkyňa v žalobe uplatnila náhradu za položku 255, pretože vychádzala z lekárskeho posudku MUDr. B., podľa neskoršieho znaleckého dokazovania vznikol jej nárok za položku 253, keďže súd sa stotožnil so znaleckým posudkom a preto priznal žalobkyňi nárok za diagnózu uvedenú pod položku 253. Iný výklad by bol príliš formalistický, od ktorého súdna prax upúšťa a viedol by k neprípustnému odmietnutiu spravodlivosti.

62. Súd dodáva, že nemôže zasahovať do bodového hodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia vypracovaného znalcom, neznamená to však, že nemôže vyhodnocovať znalecký posudok v kontexte s inými dôkazmi, práve naopak je to povinnosťou súdu. Preto aj v tomto prípade súd vyhodnotil znalecký posudok forensic.sk spolu s inými dôkazmi - výpoveďou žalobkyne a svedkýň, správou o psychologickom vyšetrení žalobkyne, výsluchom znalca a za dôležitú skutočnosť považuje aj to, že žalobkyňa sa na žiadnu duševnú poruchu nelieči a ani nepociťuje potrebu sa liečiť. Možno sa len stotožniť s tým, čo uviedol znalec pri svojom výsluchu, že ak by žalobkyňa pociťovala vážne následky v oblasti psychiky, logicky by vyhľadala odbornú pomoc.

63. Súd teda pri kvantifikácii nároku žalobkyne vychádzal zo spomínaného znaleckého posudku, ktorým bol ohodnotený psychický trvalý následok žalobkyne v dôsledku dopravnej nehody 600 bodmi, čo pri hodnote 17,66 eur za 1 bod činí 10.596 Eur. Súd preto vyhovel žalobe len v tejto časti.

64. Žalobkyňa si uplatnila nárok aj na 50% zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia podľa § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z.z. Podľa citovaného ustanovenia v prípadoch hodných osobitného zreteľa, akým je uznanie invalidity, môže súd náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia zvýšiť najviac o 50%.

65. V danom prípade súd nezistil žiadny dôvod hodný osobitného zreteľa pre požadované navýšenie. Žalobkyňa síce bola uznaná invalidnou, ale kvôli jej somatickým problémom po úraze, nie psychickým, čo nepochybne vyplýva z posudku sociálnej poisťovne a čo napokon potvrdila aj sama žalobkyňa. Tá na otázku súdu, aby tento nárok zdôvodnila, neodpovedala. Nepochybne uvedený nárok je na mieste pri somatických následkoch žalobkyne, ktoré sú však predmetom iného sporu. Je zrejmé, že žalobkyňa v niektorých prípadoch fyzické a psychické následky úrazu nerozlišovala, napríklad pri tvrdení, že má zábrany chodiť na kúpalisko kvôli zraneniu alebo aj bolesti hlavy nie je možné považovať za psychický následok, ale neuralgický, dôkazom čoho je skutočnosť, že žalobkyňa sa v tejto súvislosti lieči na neurológii.

66. Nárok podľa § 5 ods. 5 citovaného zákona možno priznať len výnimočne, pri fatálnych následkoch poškodenia na zdraví, v prípade žalobkyne v tomto spore ide o následky psychického charakteru, ktoré však súd nepovažoval za tak závažné a výnimočné, aby odôvodňovali priznať mimoriadne zvýšenie náhrady.

67. Žalobkyňa si uplatnila aj úroky z omeškania, pričom pri posudzovaní tohto nároku ma prednosť špeciálna právna úprava, ktorá je daná v § 11 ods. 6, 7, 8 zákona č. 381/2001 Z.z. V zmysle týchto ustanovení je poisťovňa povinná buď skončiť šetrenie poisťnej udalosti do 3 mesiacov od oznámenia od škodovej udalosti alebo v tejto lehote poskytnúť poškodenému písomné vysvetlenie dôvodov k tým nárokom, v ktorých nebol preukázaný rozsah povinnosti na poskytnutie poisťného plnenia a jeho výšky

alebo pre ktoré došlo k odmietnutiu či zníženiu plnenia. Po skončení šetrenia poisťnej udalosti má poisťovňa plniť do 15 dní.

68. Bolo preukázané, že žalobkyňa uplatnila nárok u žalovaného 5.8.2016. Žalovaný pritom hneď 9.8.2016 jej odpovedal v tom zmysle, že žalobkyňa už skôr uplatnila nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia podľa lekárskeho posudku MUDr. J., na základe čoho žalovaný čiastočne ho uspokojil mimosúdne s tým, že zvyšok nároku sa rieši v spore 9C/513/2015, kde bolo nariadené znalecké dokazovanie. Súd pritom zistil, že skutočne ešte uznesením súdu zo dňa 15.3.2016 bolo nariadené znalecké dokazovanie na vypracovanie posudku o sťažení spoločenského uplatnenia žalobkyne (teda všetkých následkov vrátane psychických). Tento znalecký posudok bol súdu predložený v spore 9C/513/2015 až 4.1.2017, teda v čase odpovede žalovaného na uplatnený nárok žalobkyne bolo znalecké dokazovanie už nariadené, ale posudok ešte nebol vypracovaný. Žalovaný preto legitímne vo svojej odpovedi poukázal na vykonávanie znaleckého dokazovania. Splnil si preto svoju povinnosť v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 381/2001 Z.z. a preto s poukazom na § 11 ods. 8 citovaného zákona nevznikol žalobkyni nárok na zaplatenie úrokov z omeškania.

69. Súdu nedá nepoukázať na dosť zmätočnú situáciu vyvolanú atypickým postupom žalobkyne, ktorá osobitnými žalobami s časovým odstupom uplatnila nárok na sťaženie spoločenského uplatnenia za somatické a osobitne za psychické a sexuálne následky. Súd v spore 9C/513/2015 pribral znalca na vypracovanie komplexného posudku o sťažení spoločenského uplatnenia, v tomto spore preto súd musel počkať za rozhodnutím vo veci samej v predchádzajúcom spore, navyše duplicitne je potrebné vykonávať dôkazy, čo nemožno považovať za účelný postup. Žalobkyni preto nárok na úroky z omeškania vznikne až v prípade neuhradenia prísúdnej istiny, ak rozsudok nadobudne právoplatnosť a vykonateľnosť.

70. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. Zásadu úspechu vo veci je potrebné uplatniť aj v konaniach, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu alebo znaleckého posudku. V týchto prípadoch nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (nález Ústavného súdu ČR III.ÚS 170/99). V tomto prípade primárnym je fakt, že škoda bola spôsobená. Úspech vo veci v zmysle § 255 CSP sa skúma do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa má preto právo na plnú náhradu trov konania, ale iba z prísúdnej istiny týkajúcej sa priznanej náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia.

71. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, v ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.